

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Noi pentru noi.

— Cătră iubiții cetitori. —

„Noi pentru noi”, eată, iubiți cetitori, o zicere, de a cărei însemnătate trebuie să ne tragem seama. Ea e scurtă, dar' ne dă a înțelege mult, ne arată ce avem să facem, ca de bine și bunăstare să dăm.

Trebuie să știm mai înainte de toate, că nouă Românilor în țeara aceasta, afară de atotputernicul Dumnezeu, nimenea nu ne ține de ajutor, nimenea nu ne dă ceva, care să ne fie folositor și să ne ajute a da înainte. Ba din potrivă adese-ori ni-se pân mari pedeci înaintării noastre chiar din partea aceea, de unde mai puțin ar trebui să ne așteptăm, din partea stăpânirii.

Far' dacă une-ori ni-se dă câte ceva, ni-se face și nouă ici-colea parte din visteria țerii, spre pildă ajutor preoțimii noastre sau școalelor, aceasta se face întotdeauna cu anumite scopuri, care nouă nu ne sânt spre folos și bine. Stăpânirea ungurească ar ave datorință să ne ajutore și pe noi, căci și noi plătim multă dare la stat, așa precum ajută școalele ungurești, teatrele și alte însoțiri de-ale lor. Când însă ea ne dă și nouă ceva, pretinde să ne maghiarisăm, sau apoi vrea să ne aibă în ghiară, să-i fim slugi plecate, și să jucăm după-cum ne cântă, chiar și dacă e înspre răul nostru aceasta.

Astfel de ajutor, deși de tot rar ni-se îmbie, numai ca să „ni se scoată ochii” cu el, nouă nu ne trebuie, să ne ferească Dumnezeu de el.

Dar' aceste credem, că sânt cunoscute cetitorilor nostri și nici numai este lipsă să mai scriem despre ele. E vorba scurtă, că noi nu avem nici un sprigin nici un ajutor dela nimenea.

Dacă ne-am încredințat odată despre aceasta, ni-se pune întrebarea, că ce avem să facem? *Noi locului nu putem sta, noi trebuie să mergem înainte și dacă din alte locuri nu avem ajutor, noi trebuie să ne călădăm ajutorul în noi înșine.*

Să nu gândiți, oameni buni, că aceasta e un lucru de glumă, sau că-l zicem, eată numai așa, să fie zis. Trebuie să știm, că un popor numai până atunci numără ceva, numai până atunci e stăpân pe soartea sa, până se știe ajută el pe sine, ear' când nu se mai poate ajuta el prin puterea sa, ajunge în stăpânirea altora, devine slugă la alte popoare.

„Ajută-te pe tine însuși, că și Dumnezeu te va ajuta”, eată o vorbă din bătrâni, care asemenea spune cele zise de noi. Așa a fost aceasta și în vremile trecute, așa este și acum, ba acum mai mare grije trebuie să avem ca să nu fim cutropiți de alții.

Eată pentru-ce am zis, că vorba „noi pentru noi” are mare însemnătate; ea ne arată că trebuie să fim strins unii la

alții, să fim una în toate lucrurile și să îngrijim unii de alții.

Dacă rele și necazuri ne bântue; să nu uităm, că în mare parte noi sântem de vină, că ele ne-au năpădit. Ura, desbinarea și neîngrijirea treburilor și lucrurilor noastre, precum și nepăsarea, ni-a adus mai de multe-ori relele pe cap.

Trebuie însă ca aceste să peară și în locul lor unirea și ținerea la olaltă să se sălășluească între noi.

Numai așa putem să ne ajutorăm noi pe noi, numai așa putem să ne încredem în puterea noastră.

Cum și ce să facem ținând strins la olaltă, ca să fim ajutorați noi de noi, vom spune în numerii viitori.

Intruntirea studenților din București. Vestea despre oprirea conferenței naționale prin stăpânirea ungurească a măchuit adânc și pe frații nostri din România liberă. Ei, cari pot să se întrunească neîmpedecați și să hotărăască cum să îndrepte lucrurile, ca mai bine să le meargă, au fost dureroși atinși văzând că frații lor, Românii de sub oblăduirea ungurească sânt mereu jigniți și oprți în calea lor de înaintare.

De aceea au hotărât să-și ridice de nou glasul pentru noi și împotriva opririi conferenței naționale. Spre acest scop s'au întrunit luni în 26 Octombrie în București, în zidirea numită Orfeu. Întrunirea a conchemat-o comitetul național studentesc și la ea au luat parte o mulțime mare de cetățeni, astfel că sala uriașă de la Orfeu nu-i mai încăpea. Sămn că

FOIA.

Poesii populare.

Căse de Ioan Câlțea și Ioan Raita, juni plugari din Șona.

Astă fată ști juca,
C'a învățat-o maică-sa,
Ține-o, Doamne, lângă mine,
Să mă 'nvețe jocul bine.
Ean' te uită cum să 'ntoarce,
Par'că-i legată în doage,
Ean' te uită cum să țipă,
Par'că sare de pe-o ripă.

Cântă cuculețele
Cântă diminețile,
Pe la toate porțile,
Să se scoale toantele,
Că le rămân vacile.
Închise, săracele.

Franzuliță și-o nua,
Mândră mândruleana mea,

De frumoasă ești frumoasă,
Și-ai fi bună de mireasă,
Dar' te strică gurița,
Că-ți umblă ca melința.

Place-mi fata sărăcuță,
Că umblă vara desculță
Și eara cu opincuță,
Dar' cu fata de bogat,
Totdeauna ești muștrat,
Să-i cumperi cisme de capră,
Că altele să tot creapă,
Și de oaie să tot moaie,
Și de țap li ear în cap.

Mândro pe obrazul tău,
Rumenele-s de-un zlot rău,
Dar' ști dracul cum le-ai pus,
Că pe nas nu 'ți-au ajuns,
Și 'ți-a rămas nasul gol,
Cât o muche de topor.

Blăstēmuri.

Frunză verde acuma crește,
Iubește, mândră, iubește,
Dar' ia seama ce iubești,
Nu cumva să bănuiești,
Să nu iubești o năluca,
Să iubești și să se ducă!

Tu, bădiță, așa ziceai,
Când seara la noi veneai:
„Până soare 'n cer va sta,
„Dragă nu te voi uita!”
Soarele, bade, a sfîntit,
Și frumos a răsărit,
Tu pe mine m'ai urf...
Urască-te binele,
Iubească-te boalele,
Să te uști ca scândura,
Să te-adăpi cu îngura,
Pân' 'ți-i sfîrși vieața,
Să fi ca frunza de brad,
Sufletul să-ți meargă 'n iad,
Ear' eu să fiu ca un paiu

inimile Românilor de preste Carpați bat cu căldură pentru frații lor nenorociți.

Adunarea a fost deschisă de studentul *Spineanu* și au vorbit unii dintre cei mai de frunte bărbați ai României și mari pretini ai cauzei noastre drepte. Astfel a resunat vocea lui *Ionel Grădiștean*, presidentul „Ligei culturale”, care a zis, că *Bánffy* prin opreliștea dată voește *nimicirea națiunii româniei* de aici. Profesorul *M. Vlădescu* a arătat cum se fac de răs Ungurii, când ei vreau singuri să stăpânească o țeară în care trăiesc și alte popoare puternice și mai multe la număr ca ei; de oare-ce ei voese să stingă limba română, trebuie să protestăm. La dorința celor adunați a vorbit *N. Fleva*, fostul ministru, care asemenea a vestejit purtarea stăpânirii ungurești. Au mai vorbit studentul *Miculescu*, care a zis, că oprirea conferenței însemnează încetușarea libertății cuvântului, ear' căpitanul *Creangă*, a îndemnat pe studenți la muncă neîntreruptă pentru cauza națională.

În vîrșit s'a prîjit cu mare însuflețire următoarea *hotărîre*:

•Cerățenii capitalei României București, întruniți azi, 14 Octomvrie v. sala Orfeu, am luat cu revoltă în sufletele noastre cunoștința, că stăpânirea maghiară a lipsit pe conaționalii nostri din Transilvania și Ungaria de cel mai însemnat drept cetățenesc — de dreptul liberei intruniri — oprind în chip volnic în fața alegerilor pentru dietă, intrunirea conferenței alegătorilor români din Transilvania și Ungaria.

•Denunțând Europei culte această tendință de a se înăbuși vocea unui întreg popor, noi, cetățenii capitalei României, în numele legăturilor noastre de frați cu poporul românesc din Transilvania și Ungaria, și bazați pe dreptul la viață al fiecărui popor conștient, protestăm în fața lumii culte în contra acestei revoltătoare asuprii a naționalității noastre și trimitem fraților nostri chinuți simpatihile adânci ale României întregi.

Cuvinte dulci și însuflețitoare sînt aceste pentru noi; ele ne întăresc și mai mult și ne dau curajul de-a lucra pentru drepturile noastre nesocotite de puternicii de azi.

Alegerile dietale s'au sfîrșit cu învingerea mare a guvernului. Nici nu s'au putut altfel, cîtă vreme *Bánffy* și ai lui s'au folosit de toate mijloacele volnice, ca să eze învingători. În cele trei zile dintîiu s'au făcut

alegeri în 405 cercuri. Aleși au fost 277 deputați liberali (de ai guvernului). Kossuthiști 47, Ugroniști 8. Naționali (Apponyiști) 33. De partidul popular 20. Fără partid 12 și alegeri de nou s'au face în 8 cercuri.

Opoziția a suferit mari perderi, câștigînd guvernul cu 60—70 de deputați mai mulți. Mai rău au fost loviți ugroniștii, dintre cari au căzut la alegeri cei mai de frunte membrii, cum e Ugron, Bartha, Szederkenyi ș. a. Români au fost aleși 8, cei mai mulți de ai guvernului. Acești 8 însă, deși s'au zic a fi Români, au intrat în legătură cu protivnicii nostri și nu ne reprezintă pe noi. *Sînt opt Români rătăciți și apucați pe cale greșită.*

Cuvîntul nostru.

Opreliștea conferenței noastre naționale și a celor trei adunări de alegători din *Bistrița*, *Brașov* și *Sibiu*, e o *barbarie ne mai pomenită* în vre-o țeară liberală din Europa.

Toți Români din Ungaria și Transilvania au trebuit deci să se răsvrătească în sufletul lor *ca unul împotriva acestei barbarii*, să-și ridice *neînfricați și măreși* cuvîntul lor *de protestare*, să arete stăpînirii, că printr'o poruncă a unui ministru, fie el chiar *unguresc*, *nu se poate nimicî un popor, și mai ales nu poporul român, care de aproape două mii de ani viețuește ca bastinaș în țeara aceasta.*

Nu porunca unui ministru, dar' nici o lege omenească nu poate șterge de pe fața pămîntului popoare întregi, care nu de mîinile omenești, ci de atotputernicia celui de sus sînt făcute.

Aceasta trebuie să se dovedească oarbeii noastre stăpîniri *pe toată linia*; prin foile noastre, prin adunările comitatului, în adunările comunale, cu un cuvînt unde numai se poste!

Simțindu-ne tari ca stîlca și neluduplecați, asemenea vitejilor nostri strămoși, stăpînirea s'au va sgudul de spaimă și cutremur și — sau își va părăsi pen-

tru totdeauna căile sale strimbe și doznice, ținta sa nelegiuită, spre a porni pe larga cale a dreptății și libertății, sau *va căde jertfa*, cu toți susținatorii sei, *popoarelor* nemaghiare ale țerii, ajunse a vedea, că nu mai e chip să sufere toate prigoanele *în nemîșcare*...

Cei nedreptățiți prin poruncile de opreliște au și lucrat în înțelesul acesta. Alegătorii din cercul *Brașovului* au publicat în foaia „Gazeta Transilvaniei” un strașnic protest, și au dat recurs la vicespan, cei din Sibiu au dat recurs la vicespanul, cei din Bistrița au protestat pe cale telegrafică, ear' adunarea celor din Șiria încă a protestat împotriva opririi conferenței naționale.

Ținuta aceasta vrednică și neînfrîntă dovedește limpede tuturor vrăjmașilor nostri, fătăși și tîinuși, mari și mici, că *odată cu capul nu vom lăsa a ni-se răpi până și dreptul de a trăi și muri ca Români pe pămîntul nostru strămoșesc!*

Și cîtă vreme va răsuna mareț cuvîntul nostru în toate părțile românești ale țerii, cîtă vreme se va și și simți de toți că sînt Români, și încă *trei milioane* în țeara aceasta, *nimeni dintre noi n'are a se teme, că vom fi miciciți!*

Despre moștenire.

Averea nu se poate câștiga numai prin cumpărare, ori donare, ci și prin moștenire, astfel, că averea trece din mîna stăpînului ei, după moartea acestuia în mîinile urmașilor sei, adecă a *moștenitorilor* fără nici o scrisoare, ori *contract*. E foarte ușor de înțeles, că nime nu poate lua averea sa cu sine, atunci când trebuie să treacă în lumea cealaltă, nevăzută și necunoscută de nime, ci averea rămîne pe lumea aceasta, așa zisă *păcătoasă*. Și mai ușor de înțeles e apoi aceea, că oa-

Sufletu-'mi s'au meargă în raiu,
Și din raiu s'au te privească,
În căldarea diavolească,
Cam îți plîngi păcatele,
Că n'ai ținut vorbele,
Cu atîta nu te-oi lăsa,
Mai tare te-oi blăstîma:
S'au te însori de nouă ori,
Și s'au ai noauă ficiori,
S'au te mai însori odată,
Și s'au ai numai o fată,
O fată, o copilică.
S'au te poarte pe uliță,
Pe ulița polecească,
Toți s'au mi-te miluiască,
S'au vii, bade, și la mine,
Ca s'au-mi fac milă de tine.

Sufală vîntul alinat,
Ea îl cupose că nu-'i curat,
Ci-'i dela badea mînat,
Și știu de unde-'i mînat,
Dintr'o grădină cu flori,
Unde serie un scriitor,

C'o mîna pe carte scrie,
Și cu alta-'mi face mie,
Scrie, badea, mîrunțel,
Pe frunză de pătrînjel,
S'au m'au duc pîna la el.

Cătu-'i țeara românească,
Nu-'i ca fata-ardelenească,
Când m'au uit la sinu-i plin,
M'apucă dorul și suspin,
Când v'au văd fața-i bălăioară,
Dorul ei m'au bagă 'n boală,
Cu brău roșu ea s'au 'ncege,
Din obraz îi pică sînge,
Cu cisme roșii se 'ncalță,
La inimă te desgheață.

Foaie verde lerau ușor,
De nimica nu mi dor,
Ca de flori de calcuduță,
De gura lelii Anuță.
Ochii ei și buzele,
Scurtă-'mi mie zilele,
Ochii ei cei cu lumiață,

Mult m'au strigă dola cină,
Ochii ei cei cu albuș,
Mult m'au chiamă din culcuș,
Jocul ei Dumineca,
Îmi robește inima,
Pentru 'ntreagă viața.

Rujă crează, rujuliță,
M'au badiță, Niculiță,
Când eși seara pe uliță,
Flueră din flueriță,
S'au es și eu în portiță,
Și s'au-ți dau a mea guriță.

M'au, badiță, buze moi,
Ce nu vii seara la noi?
Vino, bade, Joi seara,
Că atunci-'i dulce gura,
Dar' nu veni cu soție,
C'atnacea nu-'i dau nici ție,
Nu-'i aduce soția,
Că nici tu nu-'i căpeta.

M'au, badiță, strugur dulce,
Fă-mi cu ochiul când ti-'i duce,

menii cari datorință au avut și au și astăzi se grijască de binele cetățenilor, au trebuit să croască în fiecare țeara legi cari hotărăsc, că averea ce rămâne după cei morți, cui și cum are să se împartă? În fiecare țeară sunt dară legi cari regulează treaba aceasta, și cari o spun lămurit, că ce are să se întempele cu averea celor răposați. Firesc lucru, că trebuie să treacă în mâinile *cui*, și înțelepții țărilor au aflat a fi așa mai bine și mai drept, dacă averea morților trece la cele mai deaproape neamuri ale răposatului. Și ce bine că e așa, căci altcum s'ar ivi cele mai mari fucurături nedreptăți și nemulțumiri în țeara aceea, în care nu ar fi așa, ci s'ar lăsa spre pildă acest drept care se numește *drept de moștenire*, pe seama aceluia, care pune mai iute mâna pe avere.

Au aflat însă înțelepții țărilor a zice și așa: că omul, fiind stăpân nu numai pe capul seu, ci și pe averea sa, are tot dreptul a hotări singur *înainte*, că ce să se întempele cu averea sa? În modul acesta avem apoi două feluri de moșteniri: o moștenire după lege, adică *legală*, și alta după voința din urmă, a celui mort, care voință trebuie să fie cuprinsă într'un act, numit în limba învățaților *testament*, adică o moștenire *testamentară*.

Averea celor răposați poate să treacă în mâna urmașilor lor pe următoarele două căi: adică sau prin moștenire *legală* sau prin moștenire *testamentară*. Atunci, când este testament, acesta vine mai întâiu luat în băgare de seamă, și numai în al doilea rând se socotesc drepturile născute din moștenirea legală. Din aceasta se vede destul de lămurit, că *într'un chip* se face împărțirea averii celui răposat atunci când acesta a lăsat testament în urma sa, și *iară în alt chip* atunci când nu este testament. Cu acestea două soiuri de moștenire voesc dară să fac cunoscuți pe cetătorii acestei foi, și voi începe cu moș-

tenirea *legală*. Dela moștenirea legală nu poate fi eschis nime, ci toți următorii răposatului să fac deopotrivă părtași la ea. Moștenirea legală merge pe linie, după înrudirea de sânge, și nu poate să treacă peste cei mai de aproape înrudiți, ca să ajungă la cei mai îndepărtați cu un cuvânt, e așa de bine lămurită în legile țerii, încât nu se poate face nici când nedreptate față cu cei îndreptățiți, și nici favor față cu cei nedreptățiți. După legile noastre, averea părinților o moștenesc copiii în părți deopotrivă. Nici un copil nu poate fi scos din moștenirea averii rămase dela părinți, sub nici un titlu, și pe nici un motiv. Toți sunt frați dela același tată și dela aceeași mamă, prin urmare toți au asemenea drepturi asupra averii lor. Averea rămasă de tată, se împarte dară între copiii tatii, și cea rămasă de mamă între copiii mamei.

De aceea o spun așa cum o spun, pentru-că tata poate să aibă copii dela mai multe mame, ear' mama copii dela mai mulți tați.

Unde sunt copii, alte neamuri nu au dar' nici un drept de moștenire. Când însă unul dintre copii e mort, și în urma sa au rămas earăși copii, locul lui îl iau următorii săi, adică nepoții răposatului, cari vor moșteni partea ce era să cadă pe capul tatălui lor. Se luăm un exemplu. Moare cineva lăsând în urma sa cinci copii; averea sa se va împărți dară în parte dreaptă între toți acești cinci copii; unul va primi atâta cât celalalt. Dacă însă unul dintre copii răposatului e mort, (aceea nu hotărăște că înainte ori după moartea tatâne-so a răposat) partea lui, adică în pilda amintită a cincea parte, se împarte între toți copiii ce vor fi rămas în urma sa. Dacă toți copiii celui răposat ar fi morți, atunci întreaga avere trece la nepoți, însă nu după căpete, ca la copii. ci după ramuri. În fine dacă și nepoții ar fi morți, moștenirea trece la strănepoți, tot asemenea după *ramuri*, și nu după

capete. Așa dară, nepoții nu pot moșteni după moșul lor nimica, câtă vreme tata ori mama lor e în viață. Nici strănepoții nu pot cere parte din averea strămoșului, câtă vreme copii ori nepoții acestuia sunt în viață. Moștenirea merge dară pe linie, — *la vale*. Dar' tot pe linie merge și *in sus*, la casul, când cel răposat nu are copii, nepoți ori strănepoții. În acest cas, averea trece la părinții răposatului. Dacă nu sunt părinți, la următorii acestora, adică la ceilalți copii, la frați și la surorile răposatului ori la urmașii acestora. Va să zică, fratele și sora, numai atunci are drept de moștenire asupra averii unui frate (ori soră) răposat, dacă acesta nu are nici copii și nici părinți, pentru-că în linia primă sunt copii și în a doua părinții chemați să-i moștenească averea. În sfârșit dacă, nu sunt nici frați nici surori, ori următori de astfel de rudeni, dreptul de moștenire trece asupra moșului și a bunicei, ear' dacă acestia sunt morți asupra următorilor lor, va să zică asupra unchiului ori a mătușei celui răposat. Așa merge dară moștenirea *legală* după acestea trei linii, și acela care din a doua ori a treia linie voește să moștenească o avere la care au drept persoane din linia primă, își face lucru și cheltueli înzădar, pentru-că nu va câștiga nimica.

Brutus

Românii și alegerile.

În înțelesul hotărârilor aduse în conferențele noastre naționale, alegătorii români *au stat* în partea cea mai mare *acasă*, au fost *pasivi*, nu s'au dus la urnă spre a vota împotriva vederilor, cari domnesc și azi în partidul nostru național.

Au fost însă în unele cercuri românești și alegătorii români, cari ori s'au lăsat duși, ca niște oi perdute, la urnă, ori s'au dus de bunăvoie, vânzându-și astfel conștiința pe *papricașul* și *bcutura* ungurașilor noștri.

Estă știrile cari le primim din diferitele cercuri asupra purtării alegătorilor noștri.

În cercul *Panciovci*, alegătorii români alătura cu Sârbii, au păstrat pasivitatea, asemenea și alegătorii români din cercurile: *Sibiu*, *Seliște*, *Abrud*, *Cehul-Silvaniei* și din mulțimea celorlalte cercuri românești, unde Românii s'au purtat la toate alegerile de deputați ungurești cu cea mai deplină vrednicie.

Estă acum și cercurile din cari primim știri, că unii Români s'au dejosit a merge la urnă.

În cercul *Făgărașului* și al *Arpașului*, alegătorii români în frunte cu cei mai mulți preoți, au mers, ca și în trecut, la urnă spre a vota pentru candidatul român *Șerban*, care și de rândul acesta a nesocotit hotărârile de pasivitate a

Măcar, bade, cu geana,
Să es după dumniata.

Frunzulița incolțește,
Iubește, bade, iubește,
Trestie mândră din baltă,
Subțirea, verde și naltă,
Nu iubl o buruiană,
Ci o floare din poiană.

Iubește-mă, bădișor,
Pe mine un pușor,
Și iubește-mă bădiță,
Pe mine o puiculiță,
Că drăguță de-ți voi fi,
Pentru tine voi trâl.

Chiuituri.

Asta mie mi-o plăcut,
Numai maică-sa n'a vrut,
Asta mie mi-o plăcea,
Numai maică-sa nu vrea,
Detonate-ar Dumnezeu,
Ce ai tu cu dorul meu.

Zi, Țigane până mânc,
Că mândruți-i pare bine,

Zi, Țigane, zi drăguț,
Pân'oi rămân descult.

De-aici pân' la Făgăraș,
Nu-mi trebuie ceteraș,
Ceteraș e gura mea,
Și-mi pot zice când oi vrea.

Vai, mândro, bine 'ți-ar sta,
De-aș juca cu dumniata,
Dar' eu joc cu cine-mi place,
Și tu n'ai ce dracu-mi face.

Frunză verde de pe soc,
Vino, mândro să te joc,
Să te joc să fi jucată,
Să mă pomenești vr'odată.

Acuma m'am tulburat,
La jucat și la strigat,
Mai taci, vere, nu te face,
Că nu joci cu cine-ți place.

Frunză verde trei bujori,
Aveți grijă, mei ficiori,
Că vine și-a mea drăguță,
Cu crătinta cu zăliță,
Aveți grijă și-o jucați,
Numai să n'o sărutați.

conferențelor noastre naționale. În cercul Făgărașului a reușit candidatul stăpânirii, Mikszáth Kálmán, ear' în Arpaș Șerban, pentru care au votat mai toți alegătorii, cari au batjocorit și bătut pe Jidanul Krausz, candidatul stăpânirii. Cu privilegiul acesta gendarmii au săvârșit multe volnici față de Români, cari nu voiau a vota împotriva lui Șerban.

În cercul Iosășelului au votat câțiva rătăciți, între cari: *Mihaiu Șolca*, fost dascăl și dascălii *Zaharie Neamțu*, *Toma Farcaș*, *Pavel Caprar*, *Ioan Scirbina*, dela Dumbrava și *Ioan Sabo*.

În cercul *Albei-Iuliei* au votat unii Români, parte în urma amenințărilor slujbașilor stăpânirii, parte momiți de bani, mâncări și beuturi. Între acești rătăciți sunt și învățătorii gr.-or. *Iuliu Roșca* și *August Comes*, cari nu s'au rușinat a corteși pentru candidatul unguresc.

În cercul *Dobrei* au luat parte la alegeri o mulțime de ț-rani, — ba ce e mai rușinos, chiar oameni inteligenți și mai ales preoțimea și învățătorimea, condusă de administratorul protopopesc *Avram Pecurariu*. Dintre dascăli ni se împărtășește numele următorilor: *Ioan Rafiu* din Gasan, *Ioanișiu Dehali* din Gurasada, *Mihail Brezovan* din Fintrag și *Nicolae Iugu* din Bretca.

În cercurile *Mărgita*, *Beiuș* și *Bleșd* asemenea au mers unii Români la urnă, conduși de câțiva preoți, cari și-au uitat de chemarea lor românească.

În cercul *Belleanului* încă au votat mai mulți Români rătăciți, între cari preoții: *Ioan Murșan*, preot în S.-Cristur, care a fost și în temnița Clujului cu cei 7 preoți din tractul Bistriței, *Alexandru Maiercan*, preot în Manie; *Teodor Nichi*, preot în S.-Șimbor; *N. Milișian*, teolog abs. din Coci; preotul gr.-or. din Chehiș și preotul gr.-catolic din Batin, al căror nume nu-l știu; apoi învățătorii: *N. Grama* și socruul seu *I. Simon* din Șirioara, apoi *I. Sângeorzan*, învățător în S.-Cristur; *Teodor Târgoveț* din S.-Măgieruș, care nu s'a rușinat a ținea și o vorbire românească, *V. Chila* din Șireag, *Teofil Niloan* din Puiu și alți câțiva pe cari nu-i cunoaștem după nume.

În cercul *Caransebeșului* alegătorii români au fost duși mulți la urnă și încă din partea preoților și învățătorilor lor. Eată numele nevrednicilor preoți: *Nicolae Ionescu*, preot în I-z; *Dimitrie Popoviciu*, preot în Mărul; *Romul Tinca*, preot în Bachiș; *Florea Cioloca*, preot în Poiana; *Zaharie Popoviciu*, preot în Ieșelnița și *Ioan Trailoviciu*, preot în Cuptoare-Crușoveț. Numele învățătorilor nu ni-se împărtășește.

În cercul *Betcherecului-mic* au mers la urnă mai mulți rătăciți, între cari preotul gr.-cat. *Ioan Dumoiu*, o unealtă oarbă a vrășmașilor noștri, apoi învățătorii: *Jurma* din Siag, *Foiru* din

Utvin, *Ivi Ciorogar* din Chisada, *Drăgan* și *Popovici* din Săn-Mihail-romănesc, și *Surdu* din Bucoveț.

În cercul *Turdei* deasemenea au asistat mulți alegători români, parte duși cu puterea la urnă, parte amăgiți de câțiva nevrednici preoți și învățători români, asemenea în cercul *Tincei* și al *Murș-Vioarei*.

Laudă și cinste tuturor alegătorilor români, cari au stat acasă; rușine și ocără rătăciților cari au votat, dar' mai ales preoților și dascălilor, chemați a sfătul spre vrednicie, ear' nu spre nevrednicie poporul încredințat lor!

so.

Din trecutul nostru.

Au trecut sub titula aceasta s'au descris în mai mulți numeri faptele și întâmplările mai vrednice din trecutul neamului nostru, începând cu vremile cele mai depărtate, până la *Mihaiu-Viteazul*.

Cunoașterea trecutului nui popor este de mare însemnătate pentru orișicine, dar' cu deosebire pentru fii aceluia popor.

În deosebi pentru noi Români este de mare folos cunoașterea trecutului nostru. Din el vom vedea ce lupte grele au trebuit se poarte strămoșii noștri, ca să nu fie cutropiți de neamurile străine și câte suferințe au trebuit să îndure pentru alipirea la limba, portul și datinele lor. Cunoașterea acestora ne va încuraja de a lupta și noi azi cu aceeași lărie și bărbăție pentru neamul nostru. Faptele strălucite ale înaintașilor ne vor umple peptul de mândrie națională, ear' greșelile lor ne vor fi pilde, să nu picăm și noi în asemenea greșeli.

Din cunoașterea trecutului nostru sau cum se mai zice din *Istoria* neamului românesc vom trage deci învățături folositoare și trainice.

Eată pentru-ce ne-am hotărât să luăm de nou firul întrerupt al descrierii trecutului nostru, adică să continuăm cu *Istoria noastră* dela *Mihaiu-Viteazul* mai departe.

Înainte de a începe însă, ținem de bine a împăropăta în mintea cititorilor cele ce s'au scris în anul trecut în foaia aceasta asupra trecutului nostru.

Cele mai vechi popoare, cari au locuit pe plaiurile, unde viețuim noi de aproape 18 sute de ani, au fost, încă se știe *Sciții* și *Agatirzii*. Peste aceștia s'au revărsat cu vre-o 500 de ani înainte de nașterea Mântuitorului nostru alte două popoare rășboinice și curagioase, cari le iau locul. Aceste sunt *Gefii* și *Dacii*. S'a făcut deci în foaia noastră descrierea acestor popoare și s'au arătat faptele celui mai vestit rege al Dacilor, cu numele *Decebal*, un rege viteaz și

istet. El a trăit pe la o sută de ani după nașterea Mântuitorului nostru.

Pe vremea aceasta cea mai puternică împărăție era împărăția *Romanilor*, adică a străbunilor noștri. Decebal și *Dacii* vin în dușmănie cu *Romanii* și se încep între ei lupte mari uriașe, cari se sfârșesc cu înfrângerea Dacilor. Se descriu luptele aceste, și se face cunoscut marele și falnicul împărat *Marcu Ulpiu Traian*, urzitorul neamului românesc. El cuprinde Dacia și aduce în ea mulțime mare de coloniști (locuitori) romani, din cari ne tragem noi, *Români*. Se face o icoană despre starea înfloritoare a Daciei sub stăpânirea romană, până la părăsirea ei de către *Romani*. Aceasta s'a întâmplat la anul 274, după nașterea lui *Christos*, sub împăratul *Aurelian*, pe care noi îl pomenim până azi în Colindele noastre, cu numele *Leru-Doamne*.

După aceasta întâmplare se arată soarta strămoșilor noștri, rămași fără scut. Se amintesc popoarele sălbătice, cari au năvălit peste ei și dinaintea cărora *Românii* au fost siliți să se retragă în munți. Popoarele acestea sunt *Gotii*, *Hunii*, cu sălbaticul lor rege *Atila*, numit „biciul lui Dumnezeu”, *Gepizii*, *Avarii*, *Slavii* și în sfârșit *Ungurii*. *Slavii* nu erau așa de sălbatici, ca ceilalți și se așeză prin ținuturile noastre, precum și *Ungurii*.

Năvălirile de popoare țin mai multe veacuri, ear' când ele încetează înainte de anul 1200 după *Christos*, (adecă înainte de asta cu aproape 700—800 de ani). *Românii* se coboară pe încetul la șesuri și alcătuiesc state (țerișoare), din cari apoi se aleg două țeri neatârinate: *Muntenia* și *Moldova*, pe când *Ardealul* și ținuturile până la *Tisa* sunt supuse de *Unguri*, încă înainte de întemeierea *Munteniei* și *Moldovei*.

Descriindu-se întâmplările aceste, în nr. 24 din anul trecut se zice: De aci încolo avem o istorie a *Românilor* din *Ardeal*, alta a *Românilor* din *Muntenia* și alta a celor din *Moldova*.

Astfel se trece întâiu la istoria *Țerii-Munteniești*, adică partea aceea a *României*, care se află spre meazăzi dela noi.

După-ce spune cum s'a întemeiat această țerișoară sau principat prin voevodul *Radu Negru*, se face istoria acestei țeri, descriindu-se faptele voevozilor mai însemnați și cari fac mare cinste neamului nostru. Aceștia sunt: *Mircea-cel-Mare*, (numit și „cel Bătrân”), *Vlad-Țepeș*, cel crud, dar' viteaz, *Radu-cel-Mare*, *Neagoe Basarab*, înțelept și iubitor de bună rădăială, *Radu-dela-Afumatii*, viteaz și neînfricat, și în sfârșit unul din cei mai mari domnitori ai tuturor *Românilor* *Mihaiu-Viteazul*, căruia pentru vitejiile sale i-s'a dat în istorie numirea de „viteaz”.

Despre asta vom vorbi în nr. viitor.

DIN LUME.

Germania.

În zilele trecute marele bărbat al Nemților, *Bismarck*, numit în urma voinței sale nespuse de tari și «omul de fier» a făcut prin foaia sa „*Hamburger Nachrichten*” o destăinuire foarte superătoare pentru stăpânirea de azi a Germaniei. Numita foaie a destăinuit anume, că până în 1890 a fost între Germania și Rusia o alianță tainică în înțelesul, că Rusia are să stea la o parte chiar și atunci, când Germania ar fi atacată de către Franța. Această alianță nu s'a mai renoit dela 1890 și «*Hamburger Nachrichten*» pune vina pe cancelarul german *Caprivi*, care a urmat lui *Bismarck*. Astfel s'ar fi dat apoi naștere alianței dintre Franța și Rusia.

„*Reichsanzeiger*”, foaia oficioasă a lui *Caprivi* a declarat la această destăinuire, că stăpânirea germană de azi nu va da nici un răspuns, și că cel-ce a făcut destăinuirile poate fi tras înaintea judecării.

„*Hamburger Nachrichten*” nu se teme însă, ci făgăduiește a face nouă destăinuirii, dacă va fi lipsă.

Destăinuirile lui *Bismarck* au stîrnit mare supărare în Germania, Austro-Ungaria și Italia. Dimpotrivă în Franța au deșteptat el mare bucurie, deoarece se crede, că ele au sdruncinat încrederea monarhiei noastre și a Italiei față de Germania.

Austria-de-jos.

În 29 Octombrie n. s'au făcut în provincia Austria-de-jos alegerile pentru dicta provincială. Resultatul a fost zdrobitor pentru partidul jidovit, poreclit «liberal». Pretutindeni a învins partidul creștinesc. Astfel «liberalii» provinciei sînt scoși cu deservire din parlament. În ziua aceasta au avut loc alegerile în cercurile din provincie. În 4 Noembrie n. se vor ține alegerile în orașe, unde asemenea vor isbîndi creștinii.

SCRISORI.

O bancă înfloritoare.

Arad, 1 Noembrie n. 1896.

Domnule Redactor!

Astăzi s'au împlinit nouă ani de zile, de când și-a început lucrarea institutului de creștere și economii „*Victoria*” din Arad. sub cele mai grele împregiurări. Munca constă însă a înfrunta toate greutățile și „*Victoria*”, e ajunsă la mîndria de a se arăta lumii cu depoziteri de un milion de florini.

Din îndemnul zilelor când prin depunerea de un milion florini, „*Victoria*” s'a dovedit de bancă mare, care se bucură de încrederea publicului, s'au intrunit direcțiunea, comitetul de supraveghere și consiliul de cenzori într-o ședință sărbătorească, la 31 Octombrie, adică în preseara începutului ei de

9 ani, și a sfințit această zi de bucurie cu un dar de 500 fl. pentru pruncii săraci dela învățături, ear' de altă parte a luat hotărîrea să ceară dela adunarea generală viitoare în-cuviințarea, că din dobînzile anuale să se înființeze un fond de binefacere-cultural.

Institutul „*Victoria*” și până acum a împărțit însemnate sume pentru scopuri de binefacere. Hotărîrea de acum este numai o nouă dovadă, că bărbații cari stau în fruntea acestui institut nu se îngrijesc numai de dobînzile pentru acționari, ci din prisosințele venitelor împărtășesc și de cei săraci, umplînd golul cel mare al lipselor noastre, fac din „*Victoria*” un adevărat institut de binefacere, pentru poporul românesc.

Cînd s'a înființat institutul „*Victoria*” clătinau unii din cap, că de unde să scoți 100.000 fl. capital de fundație, și s'au subscris peste 130.000 fl., la a doua misiune, când era vorba să se mai ridice capitalul cu 200.000 fl. și s'au subscris peste 260.000 fl. Pe un institut de credit îl ridică depunerile, ziceau ear' oamenii, cari n'aveau încredere în poporul nostru, și eată în 9 ani de zile să adună și 1.000.000 fl. depuneri. Cu totul mai adăugînd și fondul de rezervă, pe care l-a câștigat institutul din dobînzile sale, pe lângă aceea, că în tot anul a dat câte 7 și 8 fl. la acție, „*Victoria*” a adunat în jîtrile sale 1.400.000 fl.

Fără „*Victoria*”, din aceste sume o parte ar fi cheltuite de oameni, altă parte ar sta pe fundul lăzilor, ca un capital mort, și earăși altă parte ar fi depusă la băncile străine, ca acele să se îmbogățească din ele și noi ca popor am fi mai săraci cu venitele unui milion și patru sute-de-mil.

Le scriu aceste de învățatură, că ni-a lipsit încrederea în noi. „*Victoria*” a scos la iveală puterile noastre economice și morale, cum scoți comorile din sinul pămîntului. Avem noi puteri destule și popor bun, numai să știm folosi acele puteri și să știm lumina poporul.

Să ne ajutăm noi pe noi, ca și Dumnezeu să ne ajute. Un acționar.

„Suflete perdute”.

— Earăși la milleniu —

Valea-Almajului, Octombrie 1896.

Onorată Redacțiune

În numărul din 13/25 l. e. al prețutului ziar „*Foaia Poporului*”, a știt o scrisoare din Valea-Almajului, în care se scrie, că vestii oratori protopretorul și Ițig Spănger țin vorbiri prin comune, ca să ducă pe oamenii cei renegați la moș-milleneu. Comuna noastră *Bozovici* asemenea e supusă unor astfel de ticăloșii. Și s'au aflat vre-o 40 de capete renegate și de astfel de capete, cari nu știu pentru-ce trăiesc pe lume. Între aceștia s'au aflat și protopretorul cu alți slujbași unguri. Dintre Români a luat parte *Dionisie Drăgoi*, pentru care acum a sosit timpul să joace hora la Pesta, dîndu-i comanda *Bujor*. Rușine ție. *Anton Schiopu*, un diurnist ca vai de el care și-ar da și cămașa de dragul notarului. *Blidariu* și *Citrinescu Pavel*, cari numai de dragul spiritului jidovesc merg la expoziție, *Pavel Ieva*, un prăpădit de croitor, care dă „*chilîtașului*” un prospect grandios. Mai sînt și alte capete renegate, al căror nume nici nu-l merită a-l scrie pe scumpul spațiu al foi, noastre. Nici aceștia n'ar merita, dar' cel puțin trebuie să arătăm lumii, că și noi avem aici suflete perdute. Sentinela.

Calendarul poporului a — apărut!

Luni a știt de sub tipar iubitul și mult așteptatul „*Calendarul Poporului*” pe anul 1897. Știm, că cetitorii noștri au avut „*Calendarul Poporului*” din anii trecuți și astfel ei cunosc felul cuprinsului; ei știu, că din acest calendar nimic nu lipsește, ce este folosit omului în daraverile lui de toate zilele și pe lângă aceea cuprinde și povestiri alese, hazlii, sfaturi bune ș. a.

Bun a fost acest calendar în fiecare an, ceea-ce să vede și de acolo, că el a fost foarte răspîdit la poporul român, (anul trecut s'au vîndut 5000 de exemplare), dar' „*Calendarul*” pe 1897, le întrece pe toate cele de mai înainte.

Despre aceasta ne putem încredința, dacă fi cercetăm cuprinsul, care este foarte bogat.

La început sînt știrile calendaristice, zilele și sărbătorile de peste an, posturile, cronologia ș. a. vin apoi alte lucruri, de cari are lipsă omul, de-ale postei, de-ale măsurilor, timbrelor ș. a. toate lucrute cu mare îngrijire.

După aceste urmează partea de cetit, cu bucăți alese, scrise de cei mai buni și vestiți scriitori ai noștri. Astfel e: *Alexandru Vladușă*, despre care ni-se spune ce și cum a scris și apoi vin două novele drăgălașe de-ale lui: *Dela șezătoare* și *Un Crăciun*. Vin apoi două epigrame („*Minciuna și Fatalitatea*”), ear' după ele dăm de-o frumoasă poezie *Doina* de *George Coșbuc*, vestitul poet al Românului dela țară; vin apoi alte bucăți: *O pagină din istoria anului dela 1848—9* (sapte vitejești), apoi o parte de mare însemnătate: *Vieța venerabilului nostru president Dr. Ioan Rațiu*, cu două portrete, (unul de acum și unul dela anul 1861, în costum național): am zis că acesta e de mare însemnătate, deoarece aici aflăm un chip, o *pildă vie*, cum să luptăm pentru popor, precum a luptat *Dr. Ioan Rațiu* din frageda tinereță pînă azi.

O altă bucată e: *Istorieare despre porumbi*, apoi vin drăgălașii și vitejeștii *Pai de lei* de *Ioan Nenitescu*. Să faco cunoscut pe scurt lucrarea poetului *Nenitescu* și apoi urmează trei poezii din „*Pai de lei*”. După câteva *Snoave*, dăm de iubitul povesteaș *Anton Pan*, cu câteva bucăți. *Dimineața și Seara* de d-na *Colomb*, trad. de *Stăncescu*, după cari vine poetul logoșan *Victor Vlad Delamarina*, cu două poezii în graiu logoșan. *Răvasul nostru* scris de *Ioan Seurtu* cuprinde întîmplări mai însemnate din anul 1896, cari ne privesc pe noi. Acesta este un articol de mare preț. Urmează apoi *partea economică, povești*, tîrgurile din Ungaria și Transilvania, precum și cele din România. *Calendarul* să încheie cu „*Inserate*”.

Cu tot cuprinsul bogat și plăcut prețul „*Calendarului*” este nefasemnat, 20 cr. și pentru poștă 3 cr.

Noi îl recomandăm cu căldură tuturor și sfătuim pe iubiții noștri cetitori, ca să și-l cumpere fiecare și să-l recomande și la alții.

Acest calendar n'ar fi iertat să lipsească din nici o casă românească.

CRONICĂ.

Sinod archidieceșan gr.-cat. Înalt Prea sfinția sa metropolitul gr.-cat *Victor Mihályi de Așsa*, a conchemat sinodul archidieceșei de *Aiba-Iulia* și *Făgăraș* pe 5/17 Noembrie n. la *Blaj*. Conchemarea au făcut-o necesară: „*interese de mare însemnătate de ale administrațiunii acestei archidieceșei*”, zice hărta de conchemare.

Cel dintău proces — pentru alegeri. Un candidat de deputat al stăpânirii din comitatul Trencsin a ospătat în Budapesta 400 de alegători „credincioși. El nu numai că îi duse pe cheltuiala sa în Budapesta, ci îi purtă și prin expoziție, unde le dăde un prânz foarte gustos. După ospăț însă candidatul îi se părură prea mare socoteala de 950 fl. a birtașului, de aceea îl pîrî la judecată, care avînd în vedere faptul, că numitul candidat e unul de-al stăpânirii, îi va face de sigur „dreptate“!

Alegeri între husari. În Nagy-Szombat a avut loc Duminecă după amiază o ciocnire sângeroasă între credincioșii partidului popular și între armată. După-ce contele Zichy Nándor își ținu vorbirea-program, poporul începî a cutria orașul în neconținute strigăte de „eljen Zichy Nándor“. Poliția văzînd că singură nu poate „isprăvi“ nimic, cerî într'ajutor armată. Dar' poporul nici la sosirea armatei care era husarime, nu se risipi. Atunci husarii năvăliră asupra mulțimii. Se născu un sgomot și o învîlmășeală enormă. Mulțimea se năpusti asupra husarilor și cu mîna goală atacă puterea armată. În groaznicul vîlmășag husarii nu putură folosi arma și astfel mai mulți inși fură smulși de pe cai, cari spăriindu-se mîriră vîlmășagul. *Un soldat fu bătut rău cu bătele. Husarii calcară în picioare doi oameni, dintre cari, unuia, ajungînd sub copitele calilor, îi se zdrobiră amîndouă picioarele. Vre-o 30 de oameni au fost răniți, unii mai greu, alții mai ușor. Ciocnirea se putu sfîrși numai printr'un nou atac cu săbiile scoase, în urma căruia însă fură răniți mai mulți inși. S'au făcut mai multe întemnițări. — Eată cum știe să se poarte stăpînirea cu cei cari nu îi se umilesc!*

Jertfele alegătorilor. „Deutsches Volksblatt“ o mare foaie nemțească potrivnică Jidovilor a urmărit cu deosebită băgare de seamă volnicile și nedreptățile ce s'au petrecut cu privilegiul alegerilor la noi. Pînă în 27 Oct. nou numita foaie a socotit ca jertfe 19 morți și 75 greu răniți.

Nenorocirea din pricina unui cortez. În comuna Igricz, din cercul Mezö-crath, s'au petrecut zilele acestea o mare nenorocire din pricina unui cortez prea — „înflăcărat“. La cîrcîma din sat s'adunară cei de partida candidatului kossuthist Haxmann György, spre a se „lumina“ unul pe altul. Cortezul Tömös Károly, ajungînd și el la cuvînt, începî a vorbi cu o asprime nebună, însoțindu-și vorbele cu mișcări de mînă. Urmarea unei astfel de mișcări, fu, că „vorbitoarea“ rîsturnă lampa de petrol, care luă foc. Alegătorii din cîrcîmă se grăbiră care mai de care să scape dinaintea focului. În aceasta îmbulzeală mai mulți inși suferiră grozave arsuri așa, încît acum stau între moarte și viață. *Trei inși fură prefăcuți în cenușă.*

Îndreptare. Corespondentul nostru „Căprioara din Tăcădan“ ne vestește, că în scrisoarea sa eșită în numărul 42 al „Foii Poporului“, despre cei cari au mers la mileniu din cercul Ibașfalölului, s'au străcurat câteva greșeli, pe cari le îndreptăm acum: Din Ierneașească n'au fost amîndoi preoții, ci numai preotul gr.-or. apoi a fost preotul gr.-cat. din Agrișter și învățătorul gr.-cat. Alexă Pop din Geagăș. Din Hundorf nu învățătorul ar vrea să fie protopop, ci preotul Nicolau Galea, care a pus și steagul milenar pe sfînta biserică.

Cununie. Duminecă în 3/15 Noembrie la 11 ore din zi își va sîrba cununia dl *Nicolae Loga* din Bocșa-montană cu domnișoara *Ecaterina Livia Telescu* din Ocna-de-fer.

Jude comunal ucigaș. Balta Simon, jude comunal în Bocsig, a fost prins zilele acestea de gendarmi, bănuît fiind, că ar fi săvîrșit oucidere împreună cu furt în comuna *Tauf*. El e unul dintre cei mai aprigi cortezî ai stăpînirii căreia îi va fi părut foarte rău, că l-au prins tocmai cînd aveau mai mare trebuință de el, — în preajma alegerilor.

Sărăcie în Sîrbia. Foile din Belgrad vestesc, că cea mai mare parte a locuitorilor țerii nu pot plăti darea în cercul Șabațului; spre pildă vor fi licitate din cauza dării vre-o 4000 de case țerănești.

Căsătoria regelui Sîrbiei. Foile din Belgrad, orașul de frunte al țerii sîrbești, aduc știrea, că regele sîrbesc se pregătește a lua în căsătorie o rudenie a Regelui Țerii românești.

Scandal la o înmormîntare. În 22 Oct. n. a fost înmormîntat în Belgrad, cu mare pompă, episcopul Moische. În clipa de a duce sicriul la mormînt s'au petrecut un scandal care a revoltat întreg publicul de față. Îngropătorii beuseră foarte mult înainte de înmormîntare. Clătîndu-se pe picioare ridicară ei sicriul să-l ducă la mormînt, dar' îl scăpară jos, așa încît acesta s'au desfacu și mortul căzu afară. Numai cu mult greu reuși a se țintul din nou cosciugul și a se lăsa în mormînt.

Băntîșorii servitoarei. În orașul Hernala a murit nu de mult o servitoare numită Maria Wideg, care a lăsat după sine 50.000 fl. și anume 20.000 fl. în hîrtii de preț, ear' 30.000 fl. în aur. Servitoarea a lăsat în testament, ca întregă averea să se folosească în scopuri de binefacere filantropice.

În loc de medicină — glonț. În Joia trecută, pe la 11 ore din noapte, servitorul George Berger din Zell am See s'au dus la o farmacie, să iee medicină pentru un bolnav tovarăș al său. La sunetul clopoțelului farmacistul deschise fereastra și crezînd că servitorul e vre-un hoț, care vrea să pătrundă la el, descără asupra-și un foc de revolver. Servitorul căzu mort, cu strigătul „Numai medicină voiam“!

Vestita temniță, din vechiul Castel Racoțian dela Muncaciu va fi în curînd desființată. Ducerea închișiilor în alte temnițe s'au și început, vr'o 60 inși, au fost duși la Gherla.

Necrolog. În 26 Oct. s'au astrucat în mormîntul rece, tînerul de bună speranță *Atanasiu Nica*, al fostului primar Culuța Nica din comuna Sîrbești — la care a servit prohodul din preoți: Petru Daler, ca pontificant, Ioan Corvin din Cou și Ilie Bursu din Sust.

Cu care ocaziune pontificantul, părintele Petru Daler, a spus o predică foarte frumoasă, ce a stors lacrimi din toți cei prezenți. Dzeu pe părintele întristat să-l mîngăie, ear' răposatului să-i dea odihnă.

Din Jidov — creștin. E mare supărare între perciunații din orașul Dobrișin. Locuitorul cel mai bogat de acolo *Steinfeld Mihály*, proprietarul unei moșii de 4000 jugăre, a trecut dela legea jidovească la legea catolică, împreună cu întreaga sa familie.

Mai nou.

Procesul „Foii Poporului“.

În 3 Nov. n. s'au judecat la Cluj al nouălea proces al „Foii Poporului“ pentru poezia „La Ardeal“, publicată în nr. 21. Deși apărătorul dl **Dr. G. Ilea** a rostit o strălucită vorbire de apărare, tribunalul a osîndit totuși pe dl **Andrieu Baltes**, răspunzătorul de atunci al „Foii Poporului“, la patru luni temniță ordinară și 500 fl. de tragere din cauțiunea foii, 26 fl. cheltueli de proces și publicarea osîndei în fruntea foii în limba ungurească.

Procesul Boițenelor.

Curia din Budapesta a hotărît nimicirea procesului Boițenelor.

R Î S.

Țiganul tot ca el.

Un Țigan avea o singură oaie, altă avere nu era pe lângă bordeiul său, decât o drovie de purdală. Într-o zi vine pe curcuarul și-i spune:

— Mei Țigane, îți-a murit oaia.

— Apoi dec, Românic, — zice Țiganul — unde e mîrhuie, e și pagu-bă, arză-o focul...

Comunicat de R. M. Albu.

POSTA REDACȚIEI.

G. B. B. în Vad. Pentru nrul trecut al „Foii Poporului“ a sosit prea tîrziu; acum numai are înțeles. Abonent 6341. Pozele albe, nu se pot publica. Scrie glume pentru „ris“.

I. I. în Vr. „Țiganul la furat“ nu face pe aia să rîză, nefînd nimic de ris în ea; adună mai bine. Abonent nr. 2319. Dacă ești asenat, nu trebuie să plătești darea cîtăniei. Cînd te-au asenat a primit un certificat, (scrisoare); cu acesta te poți scpa de dare. Dacă nu ai certificatul, și-l poți scoate pe protopretor (solgăbîrîu) dela cercul de întregire cătănesc. Cu acesta apoi poți recura.

Gr. Ș. în Berlad. Foaia de aici merge recă. Reclamă la postă.

L. Cr. în Mociu. Am dispus să și se trimiță nou nr. 43 cu toate că s'au trimis regulat. Între pentru vie trebuie să o plătești. Cetește în „Economist“ de azi despre darea de consum.

Abonent 3493. Pentru-ce ești persecutat? Ce e cauza? De altcum s'au publicat în „Foaia“ două posturi vacante în tractul Valcăului Veri nr. 6 al „Foii Poporului“, la „Cronică“.

T. M. St. în Drămbar. Cel pușcat să meargă la Doctorul *Moga*, medic militar în cetatea A. Iabă. — Preotului nu îi e permis să cununie, pînă nu se face binevoirea la matriculant (notar). La matriculant nu s'au fost vre-o pedecă, care trebuie delaturată.

Abonent nr. 2833. (T. S. în T.) Cu privire la „Noul Motor de Otto“, adresează-te la firma Lange-Wolff, Viena, X. Laxenburgerstrasse nr. 53 și cere „Preiscourant“. În el vei găsi descrierea acestor motoare. (Scrie prin cineva nemțește).

Abonent nr. 1285. (Lângă Orșova). Atestatul are și așa valoare. Mai bine vei face însă să mergi la protopopul, să-l întărească cu subscrierea sa și sigilul protopopesc.

Abonent nr. 2292. Căldarul rev. „Luna ilustrată“ costă 70 cr. cu porto. Va apăre în cartea Procură-ți și „Căldarul poporului“. (Vezi în nrul 42 azi). — Îți dorim fericire și tot binele la noul an.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariș. Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragera din 31 Octombrie n.

Timișoara: 84 5 13 70 81
 Viena: 54 79 83 4 45

Tragera din 4 Noembrie n.

Brünn: 37 9 36 33 46

Tirurile din săptămâna viitoare după cal. vechiu.

Luni, 28 Octombrie: Bălcaci, Ceca, Cinc-Sân-Martin, Păpăuș.

Mercuri, 30 Octombrie: Băiu, Budiul-de-Cămpie, Corasna, Mănăsturul-ung., Mercurea, Murăș-Ogorheiu, Seica-mică, Șercaia (2 zile premergătoare tirg de vite).
 30 și 31. Nușfalău (Șzilágy-Nagy falu).

Joi, 31 Octombrie: Barot, Lupu.

Vineri, 1 Noembrie: Hunedoara, Saros-Berkész, Tășnad.

Sâmbătă, 2 Noembrie: Nușfalău.

Duminică, 3 Octombrie: Agerbiciu (comitatul Turda-Arieș), Măgheraș, Richisdorf.

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a 24-a d. Ros., gl. 7, sft. 2.		răs. ap.
Dum.	27 Muc. Nestor	8 Gottfrid	7 17, 4 43
Luni	28 Muc. Torontie	9 Teodor	7 19, 4 41
Marti	29 Mta Anastasia	10 Andreiu	7 20, 4 40
Merc.	30 Muc. Zenovie	11 Martin Ep.	7 22, 4 38
Joi	31 Apost. Stachie	12 Cunibert	7 24, 4 36
Vineri	1 Ss. Cosma și Dam.	13 Stanislau	7 25, 4 35
Sâmb.	2 Muc. Achiudin	14 Venerant	7 27, 4 33

Foarte exact umblă

numai veritabilele orologe de buzunar helvețiene, în frumoase cutii de nickel, acoperite; umblă 36 ore, pe lângă cinstită garanție de 3 ani;

[1913] 12-20

IULIU ERŐS,

orologier, optic și proprietar de cel mai mare deposit de

orologe, giuvaere, mărfuri de aur și argint.

Edificiul „Transilvaniei” Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.

La librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi
 asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuie date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. r. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferințe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

[3623] 12-12



Kathreiner
 CAFEA DE MALTA KNEIPP

beau atât de bucur.

Se capătă pretulindul. - ½ Chilo 25 cr.

Ce e a lui Kathreiner cafeaua de maltă Kneipp?

Aceasta e o cafea adevărată pentru familie și sănătate, care prin modul de fabricațiune a lui Kathreiner are plăcutul gust de cafea de boane și numai prin acesta, fără de celelalte avantagii, să deosebește această cafea de maltă de toate celelalte produse.

Cafeaua-Kathreiner este cel mai gustos, sănătos și leftin surogat la cafeaua de boane. E un product curat al naturii în boane întregi și se usează cu mare avantajiu în locul celei măcinăte, în locul acelor surogate pentru cafea, cari sunt pentru publicul cumpărător necontrotabile, și cari prin cercetări oficiose sau dovedit adese de falsificate prin adausuri străine. Începând cu o terțilitate, se poate amesteca mai târziu cafea de boane cu cafea Kathreiner, și astfel pe lângă efectul neprețuit asupra sănătății, dobândești și un câștig în fiecare gospodărie.

Cafeaua Kathreiner este recomandată de cei mai renumiți medici și zilnic se dovedește ca un bun mijloc de consumat în institute publice și în sute de mii de familii. Și «pură» adică fără adaus de cafea de boane, cafeaua Kathreiner este cel mai excelent mijloc de întărire precum și cel mai sănătos, ușor de consumat și totodată o beutură gustosă.

Nici o gospodină conștientoasă sau mamă, nici un iubitoriu de cafea în genere, să nu întârzie, ca pentru propria sănătate să se folosească de cafeaua de maltă Kneipp. Numai să fie cu luare aminte la netrebnicile imitațiuni, prin cari publicul merou este expus înșelăciunii și să considere la cumpărare maroa de pe pachetele originale albe cu numele

Kathreiner!

Precauțiune! În interesul propriu nu lăsați să fiți momiți! Veritabilul „Kathreiner” nu poate și nu-l permis să se vândă component sau în altfel de pachetariu



„TIPOGRAFIA”, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhută,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

„Iubire”, *poesie* (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
 „Dan”, *roman*, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
 „Dan”, *roman*, Biblioteca pentru toți, 4 uri, editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.
 „Din goana vieții”, ediția III. (1893) fl. 1.75.
 „Din goana vieții”, (Biblioteca pentru toți, 3 uri), edit. C. Müller 48 cr.
 „Icoane sterse”, *nuvele*, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
 „Un an de luptă”, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de nuvele:

„În viltoare”, *nuvele*, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

Fabricatele mele

sunt in genere recunoscute de bune și ieftine!



Remontoir-nikel fl. 3.50; remontoir-argint $\frac{800}{1000}$ fl. 6.—; remontoir-anker Spiral-Brequet 15 bucăți fl. 10.—; 16 bucăți, 1 cutioară, calpac de sticlă fl. 12.—. Orologiu deșteptător, anker, luminător, calitatea primă fl. 1.70.

Regulator de tras odată pe zi fl. 5.75. Regulator de tras odată în 10 zile fl. 8.50. Catalog ilustrat de oroloage, lanțuri de oroloage, regulatoare, obiecte de aur și argint, până la cea mai fină sortă se trimite gratis și franco.

Ce nu convine, se schimbă sau se restituie prețul. [2250] 3-5

Eug. Karecker, fabrică de oroloage,

46, Bregenz (lângă lacul Boden).

Garanță de doi ani.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare cu preț foarte scăzut:

Părți alese

din

„Istoria Transilvaniei“

pe 200 de ani din urmă (3 volume mari) de

George Barițiu.

Partea întreagă costă acum numai fl. 6.50 broș., leg. fl. 8.60.

Se vinde însă și câte un volum și costă

Vol. I. (775 pagine) broș. fl. 2.50, leg. fl. 3.50.

Cuprinsul: După introducerea și câteva schițe biografice cuprinde un lung șir de întâmplări dintre anii 1683 până în preajma zilelor din 1848 (răsmirișu) și

un adaus cu 44 documente.

Vol. II. (800 pagine) broș. fl. 2.—, leg. fl. 3.—.

Cuprinsul: lucrurile și întâmplările mari din anii 1848 până la 1860 și

un adaus cu 36 documente.

Vol. III. (625 pagine) broș. fl. 2.—, leg. fl. 3.—.

Cuprinsul: întâmplări dintre anii 1860 până la 1883 și apoi un lung șir de lupte politice și naționale românești purtate cu mari jertfe și cu mult curaj și

un adaus de 96 documente.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare

cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit orice fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (de la 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Unt de post!

Unt de post!

Un rezultat important al invențiilor este:

Untul de nucă de cocos,

o unsoare vegetabilă de cea mai fină calitate.

O dulce mâncare de post!

Se poate întrebuința la pregătirea mâncărilor atât la cele de dulce, la cărnuri, fripturi, lăptării, cât și la cele de post. [2287] 6-20

Mai gustos și mai bun decât oleiul de oliv.

O singură încercare va convinge pe ori-și-cine despre bunătatea acestui excelent articol de traiu.

Atestate dela capacități eminente, ca și **Dr. Benedict** din **Viena** dovedesc.

Fabricant: **Iuliu Granichstädten,**

Viena, XVI., Seeböckgasse 24.

Representant general pentru Ungaria:
Maurițiu Deutsch, Budapesta, VII., str. Rottenbiller 3.

La ori-ce întrebări se răspunde grabnic.

În Sibiu se poate procura exclusiv numai dela „Pravalia industrișilor români“, strada Cisnădiei nr. 27.

Unt de cocos.

„LUGOSANA“

instituit de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos.

Primește depuneri spre fructificare

sub următoarele condițiuni:

- Depuneri cu anunț de 30 zile cu 5%;
- „ „ „ 60 „ „ 5 $\frac{1}{2}$ %;
- „ „ „ făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat.

După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

[1947] 32—

Diracțiunea.